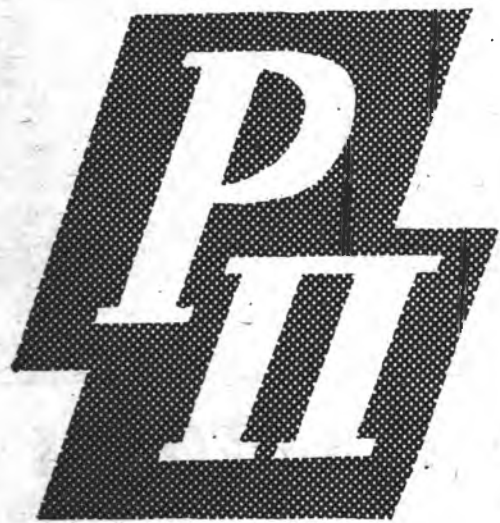

Хай живе
1-ше Травня—
День
Міжнародної
Солідарності
Трудящих!
Пролетарі
всіх
країн,
єднайтеся!

(Із Закликів ЦК КПРС до
1-го Травня).

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Радянський ШКОЛЯР

Газета заснована 30 вересня 1988 року. № 15 (68) ВІВТОРОК, 1 ТРАВНЯ 1990 р. Ціна 3 коп.

Орган парткому, ректорату, профспілкових комітетів та комітету ЛКСМУ Івано-Франківського державного педагогічного інституту

Максим РИЛЬСЬКИЙ.

ПЕРШО-ТРАВНЕВЕ

Сьогодні свято праці
і весни,
Братання й дружби
світлий день сьогодні.
Сховайся, чорний
привиде війни!
Хай буде мир!
Цвітять, серця народні!
З підземних надр,
з надхмарних височин

Єдиний клич,
Братайтеся, трудящі
всіх країн!
Хай славиться
безсмертний труд
людини!

Плече з плечем
сьогодні ми йдемо,
Плече з плечем —
і тільки так іти нам!
Навіки рабства
скинувши ярмо,
Лети, народе, льотом
соколиними!
Вкраїні сильні дочки
і сини.
Теплу — дорогу!
Геть, вітри холодні!
Сьогодні свято праці
й тайни!
Кохання день
і щастя день сьогодні!

Наш біль і наша тривога

Чорнобиль... Він став символом горя і людської скорботи. Тільки тепер, через чотири роки, сповнених тривоги, неясності і замовчування, ми зрозуміли весь трагізм і наслідки цієї страхітливої аварії.

Тому так схвильовано і гнівно звучали голоси виступаючих на мітингу, що відбувся в нашому інституті з нагоди дня національної скорботи. Його відкрив представник студентського братства. О. Волинський. Слово надається голові обласної Ради народних депутатів М. Яковині:

— Що таке Чорнобиль для нас? Це загублені людські життя і втрачені на-

дії, це приреченість на повільне вимирання. Це ганьба і сором всієї країни, розплата за наше лицемірство, невігластво і бездумність. Проте існує не менша загроза духовного Чорнобиля, який роз'їдає наші душі, і ваш святий обов'язок як майбутніх учителів врятувати від бездуховності молоде покоління.

Депутат обласної Ради Зіновій Остап'юк у своєму виступі висловив тривогу за майбутнє української нації — дітей. Потрібна дійова державна програма по ліквідації наслідків чорнобильської аварії, а не половинчаті заходи, систематичне і правдиве інформування населення про стан рад-

аційної обстановки, а не приховування справжнього стану.

Перед учасниками мітингу виступив секретар парткому інституту М. М. Яцура. Він, зокрема, сказав:

— Мене обурює злочинна байдужість до долі тих людей, які постраждали від аварії, позиція високих чиновників «Мінатоенерго», що намагаються применшити справжні масштаби наслідків трагедії. Щоб якимось допомогти жертвам чорнобильської біди, я пропоную кожному із нас зробити посильний грошовий внесок у фонд допомоги потерпілим від неї.

(Зак. на 3 стор.).

НА ШЛЯХУ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

В актовому залі інституту відбулися партійні збори з порядком денним:

1. Про позицію та основні політичні орієнтири комуністів вузу до ХХVIII з'їзду КПРС та ХХVIII з'їзду Компартії України.

2. Вибори кандидатів у делегати на ХХVIII з'їзд КПРС, ХХVIII з'їзд Компартії України та делегатів на обласну партійну конференцію.

По першому питанню порядку денного виступив кандидат філософських наук, доцент кафедри фі-

лософії В. І. Кафарський. В обговоренні взяли участь комуністи І. В. Пендзей, В. К. Боднарчук, Л. М. Шараневич, О. П. Загородній, В. В. Коритан, О. М. Пилип'юк, В. Ю. Штерн, М. М. Нагорняк, К. А. Бабашкіна, М. В. Кушнірюк, І. Я. Гришай, Г. Й. Хенегар, В. Д. Моцюк, Д. В. Бондаренко, секретар парткому М. М. Яцура, секретар комітету комсомолу О. А. Сангуля, студент істафану І. Соляр, консультант ідеологічного відділу обкому партії Ю. М. Головачанський.

По даному питанню прийнято резолюцію, яка публікується в газеті.

З порядком обрання де-

легатів на ХХVIII з'їзд КПРС, ХХVIII з'їзд Компартії України та ХХIII обласну партійну конференцію комуністів ознайомив секретар парткому М. М. Яцура.

Відкритим голосуванням кандидатом у делегати на ХХVIII з'їзд КПРС висунутий доцент кафедри філософії В. І. Кафарський, кандидатом у делегати на ХХVIII з'їзд Компартії України — доцент кафедри філософії Л. Т. Бабій. Таємним голосуванням делегатами на обласну партійну конференцію обрано М. М. Яцуру, В. І. Кафарського, А. І. Чорного.

Відзнака за працю

Преміна звістка облетіла наш інститут. Президія Верховної Ради Української РСР Указом від 24 квітня 1990 року нагородила групу творчих працівників. Зокрема, за заслуги у розвитку і пропаганді радянського мистецтва, високу професійну майстерність

почесне звання «Заслужений працівник культури Української РСР» присвоєно працівникам Івано-Франківського державного педінституту імені В. Стефаніка — доценту кафедри хорового диригування Василю Омеляновичу ДЖАКУ та старшому викладачеві і

керівникові народного самодіяльного камерного хору художньо-графічного факультету Ярославу Миколайовичу КРУШЕЛЬНИЦЬКОМУ.

Щиро вітаємо з присудженням почесного звання!

РЕЗОЛЮЦІЯ
ЗБОРІВ

ОСНОВНІ ПОЗИЦІЇ ТА ПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМУНІСТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДО ХХVІІІ З'ЇЗДУ КПРС ТА ХХVІІІ З'ЇЗДУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

Комунисти інституту підтримують прогресивні сили в партії і суспільстві, що стали на шлях демократичних реформ і докорінного оновлення життя країни.

Нас надзвичайно турбує доля перебудови. Криза в суспільстві і партії дестабілізує суспільні відносини, веде до соціальних конфліктів, спалахів національної та релігійної нетерпимості, політичної дегенерції, комунізму. Ситуація ускладнюється екологічною обстановкою, безгосподарністю, зростанням злочинності, неспроможністю партійно-господарського апарату поліпшити становище. Все це негативно впливає на моральний клімат і настрої людей, що особливо відчутно у нашому місті та області.

Сьогодні вже ніхто не сумнівається, що діяльність новітніх організацій і неформальних об'єднань направлялась самим життям і позитивно впливає на суспільні процеси. Водночас ми з тривогою констатуємо, що в деяких громадських колах панує нетерпимість до іншої думки. Політична зашореність поглинає здоровий глузд та реальний погляд на людей, що в свою чергу відштовхує їх від співпраці.

Не служать перебудові спроби консервативних сил зберегти монополію становища партії, а точніше партійно-державного апарату, що веде до її деградації, втрати авторитету і впливу на людей. Даються взнаки і ліваць-

кі позиції частини комуністів.

Партія — це мільйони чесних і сумлінних людей, які живуть результатами своєї праці, вірять у можливість побудови нового справедливого суспільства. Учора ними керував апарат, нині вони виборюють право самим вирішувати соціальні і партійні проблеми, єднатися до праці на благо свого народу.

Оцінюючи політичну ситуацію, партійні збори прийшли до спільної думки, що в даний час оптимальним для комуністичної республіки є шлях радикальної демократизації. Комунистичної партії України, збереження її організаційної єдності, згуртування навколо соціалістичних ідей.

1. Комунистична партія України — організаційно і матеріально самостійна партія, яка має свою Програму і Статут, входить до складу КПРС на засадах добровільного ідеїно-політичного союзу рівноправних партій.

Комунистична партія України — це партія, яка на основі своєї незалежності активно і принципово відстоює політичний, економічний і культурний суверенітет України у складі оновленої федерації СРСР.

II. В підваліні своєї діяльності Компартия повинна покласти:

1). Звільнення партії від невласних її функцій, перехід влади партійного апарату до Рад і державних органів;

2). Пріоритет загально-

людських цінностей над класовими;

3). Відмову від догматичного витлумачення марксистсько-ленінського вчення та одержавлення ідеології;

4). Очищення партії від тих, хто нищив людей у період сталінських репресій, привів народ України до голоду, зрісся з корумпованою частиною суспільства, привів його до застою і кризи, а також приховував правду про Чорнобильську катастрофу не вжив заходів, щодо захисту людей від її наслідків, а також від тих, що втратили зв'язок з партією, ведуть роботу проти її Програми і Статуту;

5). Соціальну солідарність, рівність і співпрацю політичних партій та громадських організацій, діяльність яких не суперечить Конституції СРСР та УРСР;

6). Врахування особливостей історичного, соціально-економічного розвитку України;

7). Культурно-національне відродження українського народу, народів, що проживають на Україні, утвердження демократичних традицій взаємовідносин між людьми різних національностей;

8). Пліуралізм форм власності і регульовану суспільством ринкову економіку, структурну перебудову промисловості;

9). Оздоровлення навколишнього середовища, докорінне поліпшення охорони природи;

10). Гарантування політичних прав і громадян-

ських свобод;

11). Збереження і поглиблення соціальної захищеності кожного члена суспільства.

III. Сьогодні вже не можна обмежитись простим відтворенням ленінських норм внутріпартійного життя. Так, як форми організації та методи роботи цілком визначаються особливостями даної конкретної історичної обстановки і тими завданнями, які з цієї обстановки безпосередньо випливають.

На нашу думку, демократизація внутрішніх партійних відносин передбачає:

1). Безпосередню участь членів партії у виробленні її політики чи основних політичних рішень через механізм загальнопартійних чи регіональних дискусій і референдумів.

2). Право меншості відстоювати свою точку зору і після прийняття рішення більшістю при умові виконання цього рішення до того часу, коли воно не буде відмінено.

Право різних груп комуністів висловлювати різноманітні ідеїно-політичні погляди в платформах.

3). Повну гласність і інформованість комуністів про діяльність партії, включаючи ЦК і вибрані ним органи. Розсекречення і публікацію партійних архівів і стенограм засідань партійних органів.

4). Вибірність делегатів на партійні з'їзди і конференції із альтернативних кандидатів по платформах на основі

прямого, рівного і таємного голосування. Збереження за делегатами повноважень на період між форумами.

5). Вибори органів партійного контролю і редакцій партійної преси тільки на з'їздах, конференціях і зборах, їх підзвітність цим форумам.

6). Результати виборів на партійних конференціях (з'їздах) є остаточними і не можуть утверджуватися або відмінюватися вищими партійними органами.

7). Відмову від партійної номенклатури, заміну номенклатурної системи виборів, конкурсами і іншими демократичними механізмами підбору кадрів, штатні працівники партійних апаратів всіх рангів залишаються на партійному обліку в тих партійних організаціях, які рекомендували їх в апарат.

8). Ліквідацію спеціальних привілеїв і пільг для виборного активу і апарату. Партійні комітети мають право надавати допомогу членам партії, які її потребують.

9). Право членів партії на створення первинних партійних організацій по виборчому, територіальному і функціональному чи іншому принципу.

10). Свободу постійних, тимчасових об'єднань комуністів (партійних клубів, рад секретарів, партійних організацій і ін.), що забезпечують альтернативність підходів до вироблених рішень.

11). Право на вибір ідеїно партії первинної

партійної організації, в якій він буде вести роботу при пріоритеті партійної роботи в трудовому колективі.

12). Участь у відправі релігійних культів не може бути заборонена для членства в партії. Визначальним має бути єдність атеїстів і віруючих у вирішенні політичних, економічних, соціальних проблем, проблем культурного життя.

13). Право вільного виходу з партії.

14). Демократизація внутріпартійного життя передбачає самоуправління і самостійність первинних партійних організацій в рамках наданих Статутом партії, зокрема: — остаточного вирішення про прийняття в партію;

— визначення структури і чисельності свого апарату, заробітної плати працівників;

— визначення власних програм і форм діяльності в рамках програми партії;

— використання 50 процентів членських внесків на власні потреби.

15). Вважати ветераном партії члена КПРС з 30-літнім стажем.

16). Партійні внески сплачувати не більше одного процента від заробітної плати.

17). Після виходу на пенсію роботи доплату членам КПРС з партійних внесків інституту.

18). Питання про назву партії повинен вирішити загальнопартійний референдум.

ТЕОРІЯ І ДІЙСНІСТЬ

СВІТОВИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ: ВЧОРА І СЬОГОДНІ

[Закінчення. Початок у № 14].

Адже багато заяв тутешніх організацій наводять на думку, що соціалізм є чи не утопією. Хоча справа всього-навсього не в принципах соціалістичного ладу, а в тих серйозних перекрученнях, що сталися в цих країнах.

І, нарешті, такий момент. Зменшення міжнародної напруженості викликало спад антивоєнного руху. Уряди ряду капіталістичних країн взяли на озброєння окремі гасла боротьби за мир, з якими раніше виступали тільки комунисти. Так би мовити, перехопили ініціативу. Наприклад, нинішній консервативний уряд ФРН включив у свою останню передвиборну програму деякі положення, за які в минулому комунистичні кидали в тюрми. Наприклад, «Наше місто — ворота на схід», яке раніше було гаслом християнських демократів Гамбурга.

Необхідно також відзначити, що комунистичний рух переживає певні труднощі і в розвитку теорії марксизму. Реальне життя вносить корективи в окремі положення, які утверджувались раніше як абсолютні істини. Перед комуністами, наприклад, виникає питання: як, виступаючи за мир, залишатись революційною партією? Як в умовах ядерної епохи, ускладнення глобальних взаємовідносин поєднувати боротьбу за загальнолюдські і за класові інтереси?

На думку більшості компартій розвинутих капіталізм, нова соціальна ситуація вимагає внесення коректив, приміром, у таку важливу теоретичну формулу, висунуту Марксом і Енгельсом: причини війн криються в самій суті, фундаменті буржуазного ладу. Звідси висновок: усунути загрозу і саму можливість війни можна лише ліквідувавши капіталістичні відносини. Тобто через революційну боротьбу — до миру. Це була цілком правильна теоретична формула, але тільки для свого часу.

Сьогодні ж ситуація зовсім інша. Світова війна означала б кінець усієї цивілізації. Нікому буде перетворювати її ні в громадянську, ні в революційну. В цій війні не буде переможців чи переможених, будуть лише знищені. Отже, сьогодні потрібна така стратегія революційної бо-

ротьби, яка б повністю виключала можливість глобального конфлікту. Ось чому замість закликів «Через революцію — до миру» компартії тепер висують прямо протилежний: «Через мир — до революції». Зміст останнього гасла полягає в тому, щоб спочатку забезпечити виживання людства і лише потім зосередитися на завданнях класової боротьби з експлуатацією і гнітом. Комунистичні партії на практиці прагнуть поєднувати ці два завдання — боротьби за мир та соціальний прогрес.

У нових умовах комунисти по-іншому розглядають й етапи боротьби за соціалізм. Якщо у сорокові роки компартії активно здійснювали стратегію безпосереднього переходу до соціалізму, передусім у Центральній і Південно-Східній Європі, оскільки друга світова війна сприяла успіху антифашистських сил, то у 60-ті та 70-ті роки вже йшла мова про поетапний перехід від капіталізму до соціалізму через антимонопольну демократію.

А вже у 80-ті роки окремі компартії відсувають на потім концепцію антимонопольної демократії, котра, на їх погляд, не сприяє згуртуванню всіх сил, включаючи і певні кола монополістичної буржуазії, у боротьбі за відвернення ядерної катастрофи. Ці компартії намагаються зосередити сили на стратегічному ударі проти військово-промислового комплексу.

А взагалі кінцевою метою всіх компартій є побудова нового суспільства на соціалістичних засадах з урахуванням особливостей і традицій кожної країни. Реальне життя переконало, що боротьба за соціалізм — процес більш тривалий, ніж гадалося досі.

Із значними труднощами зіткнулися за останні роки комунистичні партії соціалістичних країн. Оскільки ці партії донедавна в основному залишалися правлячими, то їхні труднощі переплітаються з труднощами економічними, соціальними та іншими. Нині комунистичні і робітничі партії соціалістичних країн переживають складний період пошуків у своєму розвитку, розробляють і випробовують окремі шляхи прискорення економічного і соціального розвитку. Для деяких із них постала необхідність знову осмислити свою роль у суспільстві, очиститись від апаратних злочинців, які під гаслами комунистичних ідей

грабували, зводили свій народ до рівня безмовного стада. Наприклад, у Румунії. Гадаю, компартії цих країн доведеться ще пройти тривалий шлях для відновлення втраченого ними серед народу авторитету.

Значні проблеми стоять і перед КПРС. Вона була створена справді, як демократична організація, але не зуміла перешкодити процесам деформації соціалізму.

Чому так сталося? Відповідь на це запитування дав М. С. Горбачов у своїй доповіді «Про хід реалізації рішень ХХVІІ з'їзду КПРС і завдання по поглибленню перебудови» на ХІХ Всесоюзній партконференції. Він сказав: «Відповідь полягає насамперед в тому, що сталися певні деформації у самій партії, у змісті її діяльності. І зв'язок з трудящими, які призвели до втрати багатьох демократичних більшовицьких традицій, які були їй притаманні з самого початку, закладалися багаторічними зусиллями Леніна та його соратників».

Сьогодні КПРС докорінно перебудовує свою діяльність, демократизує внутріпартійне життя. Але нелегко дається наука оволодіння новими методами роботи, здобувається вміння діяти в обстановці гласності і демократії. А дехто виступає з консервативних, фракційних позицій. Свідченням цього є ХХ з'їзд Компартії Литви. Цей з'їзд прийняв «Декларацію про самостійність Комунистичної партії Литви» і постанову «Про статус Компартії Литви». Прийнято також програму, статут КПЛ.

Що стосується обстановки в соціалістичних країнах Європи, то в цей час комунистичні і робітничі партії Чехословаччини, Болгарії, НДР, Польщі, Румунії.

Чехословацький парламент, наприклад, відмінив статтю Конституції ЧССР про керівну роль партії в суспільстві. Почався масовий вихід із КПЧ, сотні партійних організацій підірвалися та установ само-розпустилися. З 31 грудня 1989 року припинилась діяльність органів та організацій КПЧ в армії, прикордонних військах, військах міністерства внутрішніх справ, підрозділах корпусу національної безпеки, ряді державних закладів. Про що це свідчить? Партія переживає глибоку кризу.

Втратила монополію на владу ПОРП. Польський сейм схвалив закон, який передбачає відмову ПОРП від своєї керівної ролі у польському суспільстві, зміну наз-

ви країни (тепер Польща називається Польська республіка). У конституції Польщі вже немає положення про те, що Польща є соціалістичною державою, що основу суспільно-економічного устрою цієї країни складає соціалістична економіка, побудована на суспільних засобах виробництва і соціалістичних виробничих відносинах. І це реальність з якою потрібно рахуватися.

СЄПН (НДР) в результаті кризи втратила приблизно 25 процентів своїх членів. Тепер ця партія називається ПДС (партія демократичного соціалізму). Дві партії, що входили в Національний фронт НДР, — Ліберально-демократична та Християнсько-демократичний союз, оголосили, що віднині соціалізм не є їх ідеалом. Переживають кризу комунистичні партії Болгарії, Угорщини, Югославії.

Таким чином, сталінська модель соціально-економічного і державного устрою, на якій так довго ґрунтувалась політика КПРС і СРСР в Східній Європі, виявилась неспроможною. Тому нині всі комунистичні і робітничі партії, в тому числі КПРС, шукають вихід із кризового становища. І немає сумніву, що такий вихід буде знайдено.

«У драматичних подіях, які сталися у Берліні і Софії, Празі та Бухаресті, — підкреслює М. С. Горбачов у виступі на з'їзді, — знову з величезною силою знайшла підтвердження необхідність поєднати соціалізм з демократією». Там, як і, у нас, комунисти й усі трудящі прагнуть викрити і викоренити збочення соціалізму, довести на практиці, що соціалізм здатний виробляти більше і краще, розподіляти вироблене справедливше і демократичніше, ніж капіталізм. При цьому демократизм вони розцінюють як ключовий фактор.

Отже, від успіху оновлення соціалізму залежить його привабливість, і, відповідно, боротьба за соціалістичні ідеали дістане новий імпульс.

У цілому комунистичний рух переживає складні часи. Він потребує оновлення і якісних змін. Тож компартії шукають своє місце в цих глибоких змінах на межі століть.

А. І. ЧОРНИЙ.

Доцент, кандидат історичних наук.

Наш біль і наша тривога

Зак. поч. на 1 стор.).
Голова студентського братства інституту нафти і газу Ярослав Головатий, а також голова СБ педінституту Олег Синютка висловили своє обурення

стосовно дій боязливого керівництва республіки, яке знало про катастрофу, але приховало цей факт від народу, змусивши навіть вийти на Першотравневу демонстрацію. Слід зауважити, що

цілком недоречно виглядала заява на мітингу скорботи представника СБ О. Войтичука, в якій прозвучала непогодженість з діями комсомолу, а також про вихід із рядів ВЛКСМ членів студентського братства.

Глибоким і виваженим було кожне слово професора — астронома І. А. Клімишина:

— Наш народ пережив не одну трагедію, проте чорнобильська перевершила всі, разом узяті. Ми багато терпіли, адже ми терплячий народ, ми німували, коли грибниця атомних електростанцій пускала своє зловісне коріння. А сьогодні ми рішуче вимагаємо покінчити із злочинною практикою будівництва та експлуатації АЕС, які несуть не благо, а невидиму смерть.

На мітингу було прийнято рішення про встановлення українського національного прапора з жалобою на фасаді інституту, а також резолюцію, яку вирішили направити на ім'я Верховної Ради УРСР та республіканської прокуратури.

Г. ЯВОРІВСЬКИЙ.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АНД

1. До лав ДНД вступають студенти, викладачі і працівники інституту виключно на добровільних засадах (згідно з поданими заявами і затвердженням на загальних зборах членів ДНД).
2. Членами ДНД педінституту заключається договір терміном на один рік (навчальний). При розриві договору сторона, винна в даному розриві, несе встановлену цим договором відповідальність.
3. Кожен дружинник забезпечується відповідним посвідченням і значком не пізніше тижня після прийому його в члени ДНД.
4. За перші три місяці перебування в ДНД забезпечується навчання правилами поведінки при виконанні ними службових обов'язків, елементам навичок самооборони.
5. На виділеній для педінституту території встановлюються два маршрути по вулицях міста з використанням автотранспорту, та один пішохідний — у межах парку ім. Т. Г. Шевченка.
6. Не допускається вихід на чергування дружинників без супроводу представників МВС, оснащених рацією і зброєю.
7. За чергування в ДНД студентам і відповідальним черговим гарантується по вибору пільги, які фіксуються договором:
 - а) надання гуртожитку на час заключення договору;
 - б) надання стипендії на час заключення договору (при умові відсутності незадовільних оцінок, неотримуваних стипендій);
 - в) грошове стимулювання в розмірі 5 крб. за вихід на чергування;
 - г) три виходи — один день відгулу.

Кращі активісти ДНД представляються до одноразових грошових премій, надання путівок у будинок відпочинку, на турбази, в профілакторій тощо.

Примітка:
1. Пункт 5 вступає в силу з 1. 09. 90 року;
2. Договір на 1990 р.—1991 р. підписується з урахуванням місяців квітня-травня 1990 р.
3. Пільги вступають у силу з моменту підписання договору (діють до завершення; моменту підписання зразу після розриву договору або його невиконання).

Вимоги заводу ДНД педінституту:
1. Встановлення з 1. 09. 90 р. трьох маршрутів (двох з використанням автотранспорту, при забезпеченні однієї одиниці автотранспорту).

2. Забезпечення на кожен маршрут представника МВС із зброєю і рацією.

- Ректор **КОНОНЕНКО В. І.**
- Начальник мікрорайону ДНД **ПОПОВ О. І.**
- Старший участковий **ГАВАЗІН В. В.**
- Секретар комітету комсомолу **САНГУЛІЯ О. А.**
- Студентське братство **СИНЮТКА О.**

ПРО ЛЮДЕЙ ХОРОШИХ ПРОПАГАНДИСТ КНИГИ

Книги, книги, книги... «Вони мої давні друзі і радники, з якими пов'язане все моє життя, — каже завідувач книжковим магазином інституту Тетяна Дмитрівна Касько. — І я дуже рада, коли вони знаходять своїх читачів, любителів і днівників народної мудрості».

Правда, магазин цей спеціалізований, і тому сюди здебільшого надходить наукова, методична, література, навчальні посібники і підручники. Тетяна Дмитрівна старається завжди вчасно оформити замовлення на нові видання. А цьому передуює копітка робота пропагандиста книги по ознайомленню викладачів і студентів інституту з планами різних видавничих республіки і країни. Тут у пригоді їй стають знання, здобуті в Чернівецькому культурно-освітньому технікумі та Київському інституті культури.

В неї, як і в кожного з нас, багато клопотів і невирішених проблем. Адже в тому маленькому приміщенні, де міститься магазин, неможливо зробити так, щоб вся одержана література була викладена на полицях.

І все ж заходьте в магазин. Т. Д. Касько — людина щедрої душі, вона завжди щось цікаве запропонує вам, порадить.

Олександра ДІДИК.

5 ТРАВНЯ — ДЕНЬ ПРЕСИ НАШ ГОЛОВНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ

Травень — чудовий місяць року. В ньому буяня молоді зелені і пахощі квітів, а наш настрий підтримує ціла низка свят, починаючи з Першотравня. А між ним і незгасним Днем Перемоги є ще одне свято — День преси. Відзначають його усі радянські люди — пресі і ті, хто читає газети, журнали...

І в «Радянського педагога» є загиб постійних дописувачів, без чийої участі, без перебільшення, не могли б існувати більшість рубрик, а випуски газети були б відірвані від справжнього інститутського життя. Це, в першу чергу, студенти — В. Даниловський, І. Тиміньський, В. Доброволь-

кий, О. Сангулія, П. Хмельовський, Г. Ільєва, І. Андрусак, О. Гуцуляк, Г. Петросаняк, а також викладачі та працівники інституту — І. А. Клімишин, В. М. Кравець, Г. К. Потоцький, В. Т. Полек, А. І. Чорний, Б. М. Гавриль, М. Ю. Голяннич, С. І. Хороб, Г. Я. Василевич, П. В. Нестерук, Н. О. Ясинська, О. М. Олексюк, О. Д. Дідик, Н. В. Морозова, С. В. Бреславська.

А для того, щоб газета вчасно побачила світ, немало людей в обласній друкарні трудяться сумлінно і самовіддано. Це лінотиніст Н. В. Момотова, верстальники О. П. Бобів, О. М. Баран, фотоцинографи Я. І. Вітенко, І. В. Лапчак, друкар

Д. М. Баран, майстри складальної і друкарської дільниці З. Ф. Безрученкова, О. В. Біян, В. Л. Жерноклєва.

Дорогі друзі, ми щиро вдячні вам за ваші листи, за допомогу та актуальність порушених вами проблем і щиро прагнемо, щоб коло наших активних громадських кореспондентів і далі поповнювалося студентами, викладачами, тими, кому, не байдуже життя вузу, перспективи його розвитку.

Щиро вітаємо всіх активістів газети та її читачів з Днем радянської преси. Бажаємо вам, друзі, нових творчих успіхів, гострого пера, натхнення і міцного здоров'я! Чекаємо ваших нових кореспонденцій.

Фотомонтаж В. Боб'яка.

АБИТУРІЕНТ-90

ПОПЕРЕДУ ГАРЯЧА ПОРА

Для інститутської приймальної комісії, судячи по кількості поданих абітурієнтами заяв, вона ще попереду, бо йдуть перші дні роботи. Треба сказати, роботи нелегкої.

Більш детально про хід роботи приймальної комісії ми попросили розповісти відповідального секретаря доцента С. П. Гандзюка. — Поки що у нас, так би мовити, затишшя. Абітурієнти ще вирішують, на який факультет подати документи. Зорієнтуватися допомагає їм наша технічна служба. Станом на 30 квітня прийнято 95 заяв. Найбільше документів подано на спеціальність «педагогіка і методика початкового навчання», «педагогіка і психологія (дошкільна)», «педагогіка і методика виховної роботи», оскільки на ці спеціальності певному колу осіб можна поступати без екзаменів, за результатами співбесіди. На співбесіду документи приймаються до 15 травня, то, зрозуміло, що потік заяв в основному буде в останні дні перед цієї датою. За результатами співбесіди плануємо прийняти 15 чоловік на музично-педагогічний факультет, на спеціальність «педагогіка і психологія (дошкільна)» — 105 чоловік. План прийому на заочний відділ — 480 чоловік.

Значить, Вас чекає складна робота, пов'язана із об'єктивним відбором. Безумовно. Проте працівники приймальної комісії справляються із своїми обов'язками: терпляче роз'яснюють умови і правила прийому, допомагають в оформленні документів. Ми вирішили ближче познайомитися із роботою технічної служби. Підходжу до столів, цікавлюсь, скільки подано заяв і на які факультети. Картина така: на філологічний факультет всього три заяви, на «педагогіка і психологію (дошкільну)» — 16 заяв, на музично-педагогічний — 2, на спеціальність «педагогіка і методика початкового навчання» — 20 заяв, — повідомив лаборант В. В. Садовський. До речі, сам Василь теж абітурієнт, буде поступати на музично-педагогічний факультет. У нашому інституті його знають як активного учасника ансамблю «Опришки».

В основному на заочний

відділ поступають випускники педагогічних училищ, які працюють учителями молодших класів, піонерськими вожатими та вихователями групи продовженого дня.

Ольга Данилюк — старша піонервожата неповної середньої школи із села Шупарка, що на Тернопільщині. У 1988 році закінчила Чортківське педучилище, а тепер вирішила продовжити навчання в нашому інституті на педагогічному факультеті. — Мені подобається працювати з малюками, — говорить Оля, — вони такі безпосередні і щирі, що й сама коло них набираюсь добра й сердечності. А ось Елла Костилюк — вихователька дитячого садка із с. Селятин Чернівецької області, два роки тому закінчила педагогічне училище. В інститут вступає вдруге, сподівається на успіх. Що ж, побажаємо їм традиційно «ні пуху, ні пера...». Ну а приймальної комісії — спокійної роботи,

Розмову вела Марія МИКИЦЕЙ.

НАШІ НАДІЇ

ДЕБЮТ

Свій перший творчий вечір провели члени літературної студії «Зав'язь» студентського Будинку культури. Її керівник лауреат Шевченківської премії С. Г. Пушкін розповів про історію літературного руху на Прикарпатті, про літературні традиції нашого вузу.

Ведучий вечора староста студії студент філологічного факультету Іван Андрусак представив своїх друзів. І ось звучать пристрасні поезії студента-фізика Ярослава Танчака, молодого інженера Марії Мицицької, майбутніх філологів Галі Петросаняк та Ігоря Андрусак, оригінальні новели Володимира Канюса, інших студійців.

Особливо тепло вітали присутні випускницю нашого інституту, вчительку з гірського села Нижній Березів Косівського району поетесу Люсю Малкович та пісні студента першого курсу філологічного факультету Любомира Стриняка.

Вечір вдався на славу. І хочеться поздоровити «Зав'язь» із вдалим дебютом і побажати успіхів на нелегкому шляху поетичної майстерності.

Галина ПОДВІЙНА.
Член літературної студії «Зав'язь», студентського будинку культури.

«ПРИКАРПАТСЬКА КРАСУНЯ-90».

3 перемогою,
Вікторіє!

У пошуках гармонії — так, напевно, можна визначити мету проведення конкурсу «Прикарпатська красуня-90». Поєднання розуму, чистоти душі та грації тіла в особі жінки завжди приваблювало всі покоління. У наш час стало модним і традиційним встановлювати еталони та типи жіночої краси.

І ось подібний захід відбувся в Івано-Франківську. У цьому конкурсі перемогла студентка нашого інституту другокурсниця музично-педагогічного факультету Вікторія Драгунцова. Це свідчення того, що всі красиві дівчата в педагогічному інституті.

Конкурс проходив у два етапи. До фінального конкурсу, який побачили глядачі, пробилось тринадцять учасниць. Серед них були студентки вузів та технікумів, школярки, працівники закладів культури, побуту. Члени журі відзначили, що Прикарпаття багате на дівчат чарівної краси, і тому їм було важко віддати комусь із них перевагу.

Шлях до перемоги у фіналісток був нелегким, глядачі із задоволенням спостерігали, як дівчата граціозно і ненав'язливо демон-

стрували своє вміння володіти тілом, кмітливість та ерудицію.

Наша Вікторія з першого виходу на сцену привернула увагу публіки та журі жіночністю, елегантністю, вишуканістю манер, а особливо їй був до лиця український костюм.

Наступила щаслива мить, коли голову дівчини увінчала корона красуні, а на обличчі сяяла посмішка.

Загалом конкурс справив хороше враження. Правда, щодо самої організації та проведення є ряд істотних зауважень: відсутність професійної режисури, багато концертних номерів відзначались низьким виконавським рівнем, невдалим було музичне оформлення.

Однак посмішка «Прикарпатської красуні» Вікторії Драгунцової згладила неприємні почуття, переконала нас у тому, що дівоча краса, молодість — це завжди радість.

Ярослав ПОЛЮК.
Студент філологічного факультету.

На знімку: «Прикарпатська красуня-90» — Вікторія Драгунцова.

Фото В. КЛИМЕНКА.

З ГЛИБИНИ ВІКІВ

РАХМАННИЙ
ВЕЛИКДЕНЬ

У гуцулів існує свято, яке називається «рахманний Великдень». Він випадає на четверту середу після Великодня і ділив на рівні частини період від Великодня до «Зелених свят». Гуцули в цей день не йшли до церкви, але утримувалися від деяких видів робіт удома.

На цей день залишали від Великодня паску. Постилися до вечора, а коли сходилася вечірня зоря, сідали до вечері. Ритуальною стравою ставало яйце. Одне варене яйце глава сім'ї ділив на частини — на одну більше, ніж було членів сім'ї. Кожен одержував по частині яйця, а найменший у хаті з'їдав і зайву часточку. Після цього шарпу від яйця всією сім'єю виносили і вкидали у річку, вважаючи, що вона допливе до «рахманів» (праведних людей).

Подав Олег ГУЦУЛЯК.

ЯРЕМЧАНСЬКА
ТУРБАЗА
«ГУЦУЛЬЩИНА»

пропонує такі туристичні путівки:

Москва (туркомплекс «Ізмайлово») — на п'ять днів. Вартість путівки 135 крб. Виїзд групи 21 травня і 16 червня.

Ростов-на-Дону (для школярів) — на п'ять днів. Вартість путівки 105 крб. Виїзд групи 25 червня.

Даугавпілс (автобусом) — на сім днів. Виїзд групи 21 травня.

Ліда (автобусом) — на п'ять днів. Виїзд групи 24 травня.

За довідками звертайтеся на адресу: м. Яремча, Дачна вул. 6, тел. 26-41.

ПРОПОНУЄМО
ПОДРОЖ

До уваги викладачів і студентів університетів, педагогічних вузів, учнів педучилищ, учителів шкіл!

У будь-який час (крім днів шкільних канікул) по вашій заявці Кременчуцьке бюро подорожей та екскурсій організує одно- або дводенну тематичну екскурсію «По місцях життя і діяльності великих педагогів».

У програмі: відвідання музеїв О. С. Макаренка в м. Кременчук і в с. Ковалівка Полтавської області, екскурсія в школу-музей В. О. Сухомлинського в с. Павлиш Кіровоградської області.

Можна замовити додаткову екскурсію «По гоголівських місцях» — у музеї М. В. Гоголя у Великих Сорочинцях і Гоголево.

Проживання і харчування в туркомплексі «Кремінь» м. Кременчука.

Заявки направляйте на адресу: 315314, м. Кременчук Полтавської області, вул. Першотравнева, 1, бюро подорожей та екскурсій. Телефони: 2-22-08, 3-11-93.

ФОТОВЕРНІСАЖ

КУТОЧКИ РІДНОГО
МІСТА.
Фото Володимира БО-
Б'ЯКА.

Наприкінці минулого року відмовились зайняти свої місця в аудиторіях Львівського медичного інституту майже 500 іноземних студентів, які тут навчаються. Ситуація нагрілася до критичної. Весною минулого року від побоїв помер у лікарні конголезький студент політехнічного інституту Роже Базіль Ікіас. В цілому бійки стали частим явищем у різних вузах міста.

До Львова приїхали представники міністерств охорони здоров'я, внутрішніх справ республіки, Мінвузу УРСР, інших організацій і установ. У результаті вжитих заходів на території студмістечка створені опорний пункт міліції, загони дружинників медінституту, до яких ввійшли й іноземці. Вжито ряд інших заходів. Разом з тим серйозні претензії були пред'явлені й до студентів-іноземців, які вже, до речі, приступили до занять — спекуляція, nepовага до товаришів.

Львівський інцидент ми попросили прокоментувати заступника голови Російської ради у справах іноземних студентів Бориса Івановича Козоріза.

— Іноземні студенти, втім, як і радянські, поки що багато в чому соціально не захищені, — сказав він. — Та й стосунки між ними самими часто-густо залишають бажати кращого. Сьогодні на них позначаються складність економічної і політичної обстановки, загострення міжнародних відносин.

Багато проблем пов'язані з недоліками в комплектуванні контингенту іноземних студентів. Вузи і технікуми, як і республіка в цілому, не причетні до їх відбору. Займається цим поки що виключно Державний комітет СРСР по народній освіті.

Подивіться на наші гуртожитки — багато з них невлаштовані, з рядом побутових незручностей. У Львові ще й гостра нестача води. А правильний пошук, мило... Забезпечення іноземних студентів деякими дефіцитними товарами викликає обурення частини нашої молоді. Мовляв, самим не виста-

му розвитку ряду країн Азії, Африки і Латинської Америки надавати їм допомогу у вигляді підготовки національних кадрів. Майже всі країни РЕВ роблять це за свій рахунок. Для окремих держав підготовка ведеться на компенсаційній основі. Стипендії становлять,

ФАКТ І КОМЕНТАР

ТРУДНОЩІ
СТУДЕНТІВ-
ІНОЗЕМЦІВ

чаєч, а їм все в першу чергу. Ні, далеко не все, і не першим. Ми де в чому намагаємося трохи полегшити їх долю, допомагаємо пристосуватися до тих труднощів, які переживає вся країна.

На жаль, останнім часом ослабили контакти і зв'язки навчальних закладів із земляцтвами і громадськими організаціями іноземних студентів. Подекуди радянським студентам і населенню нав'язується думка про обтяжливість підготовки зарубіжних спеціалістів.

Що ж, давайте подивимось на затрати на навчання іноземних студентів. Багато наших співвітчизників не знають, що Українська РСР, як член ООН і її міжнародних організацій, взяла на себе зобов'язання замість валютних внесків у програ-

му розвитку ряду країн Азії, Африки і Латинської Америки надавати їм допомогу у вигляді підготовки національних кадрів. Майже всі країни РЕВ роблять це за свій рахунок. Для окремих держав підготовка ведеться на компенсаційній основі. Стипендії становлять,

як правило, 90—100 карбованців для студентів і 130 для аспірантів. Це, звичайно, більше, ніж у радянських ровесників. Але чи можна на ці гроші придбати необхідніше? Добре, якщо допомагають рідні, друзі, якщо підтримують посольства, земляцтва. А якщо ні? Тоді важко. Багато посланців зарубіжних країн — вихідці з бідних сімей, є і такі, яким допомоги чекати немає звідки. Це ми зобов'язані враховувати.

Звичайно, не обов'язково вивчати історію всіх 128 держав, представники яких вчать на Україні. Але виявляти такт, повагу до традицій, звичаїв, свят інших народів ми зобов'язані — цивілізації деяких з них налічують тисячі років...

Часто наші бідні, продовжив Б. І. Козоріз, — через необізнаність, нехту-